Gentoftegade 56 C St tv

Vegetarisk Tidsskrift

I dette nummer bl. a.:

Petersuak har talt
af havebrugskonsulent H. Mosegaard.

Cand. mag. Thomas E. Spur
nekrolog af J. D. Henriksen.

Brød og fred
uddrag af Roy Walkers memorandum til Krigsmodstandernes Internationale.

Den tvungne tuberkuloseundersøgelse af lærerne

»Det amoralske drikkeri tager til«

Køkkenkrogen
ved husholdningslærerinde fru E. Pille.

Udgivet af Dansk Vegetarisk Forening

42. årgang
nummer 11
november 1948

Ren vegetabilsk margarine

Til underretning for Dansk Vegetarisk Forenings medlemmer skal vi meddele, at Den Sanitære Fødevarefabrik, Baldersgade 14, Kbh. N., som hidtil fuldt ud er i stand til at levere den rene, veg. plantemargarine og til samme pris som den øvrige margarine, hvori indgår et stort kvantum hvalolie. Margarinen leveres i pakker à ½ kg (portofrit ved aftagelse af mindst 5 pakker pr. gang) og kan foruden fra fabrikken også fås i Sana forretningerne. Medlemskort (1948) må forevises. Fra provinsen opgives medlemskortets nr. *H. W.*

Foreningens adresse er: Gentoftegade 56 C, st. tv., Gentofte. Tlf. Gentofte 1782 y (efter Kl. 17). Postkonto 25656.

Samme adresse: Foreningens og Københavnsafdelingens formand og kasserer, repr. N. Nielsen, samt Vegetarisk Tidsskrifts ekspedition.

Vegetarisk Tidsskrifts redaktion: redaktør Axel Pille, Aalekistevej 61, 1., Vanløse, Damsø 4724 x.

Aarhus afdeling. Formand: Chr. Hougaard, St. St. Blichersvej 43, Aabyhøj.

Fyns stifts afdeling. Formand: Georg Clausen, Svendborgvej 21, Hjallese, (Dalum 907).

Kontingent inkl. abonnement på Vegetarisk Tidsskrift og bidrag til evt. lokalforening: Enkeltmedlemmer kr. 7,00, ægtepar kr. 8,00, medlemmer under 20 år kr. 3,00.

Abonnement på bladet kr. 6,00. Kan bestilles hos postvæsenet eller bladets ekspedition.

Dr. Michael Larsens Vegetariske Børnehjemsfond's kasserer: Oluf Egerod, Bellahøj skole, Brønshøj, postkonto 282.

Vegetariske kursteder og restauranter i Danmark.

Skodsborg Restauranten, St. Kongensgade 36—38, mezz., København.
Skodsborg Badesanatorium, Skodsborg.
Århus: Vegetarisk Spisesalon, Borgporten 23².
Råkostkurstedet »Humlegården«, Humlebæk.
Frederikshavn: Frydenstrand Badesanatorium.
Hotelpension Klintsøgård, Klint pr. Nykøbing Sj. 15/5 — 15/9.
»Eckbohus«, Bjerre Strand pr. St. Fuglede.
Odense: Vegetarisk Køkken, Kongensgade 39.
Sakskøbing: Sommerpensionatet »Mariehøj«, Orebyvej 43.
Saunte: Pension »Birkedam«.
Svendborg: Råstrup Kursted, Christiansminde.
Vejle: Vegetarisk Spisesalon, Nørregade 6.

Køb vor litteratur: Dr. Bircher: »Råkost for sunde og syge« 50 øre, portofrit fra D.V.F.

Køb og anvend foreningens mærkater. De sælges i pakker à 40 stk. for 1 kr. portofrit. Frimærker kan modtages som betaling.

Petersuak har talt

Når en grønlænder vil udtrykke, at noget er mægtigt, sætter han et -suak bagefter ordet, og derfor kan Petersuak ikke være andre end Peter Freuchen, der atter har været i Thule såvel som andre steder i Grønland, og selvfølgelig har han brugt sine øjne godt, bedre end de fleste journalister, for Peter drikker sodavand til maden.

Han har lagt mærke til, at der drikkes meget på Grønland, og når han siger det, giver det genlyd i vide kredse, og jeg har lovet at stå ham bi efter bedste evne.

Da jeg deroppe drøftede sagen med en bekendt bladmand, indrømmede han gerne, at promillen var ret høj, selskabeligt overrislet var de fleste, i hvert fald i skibstiden, men egentlig fulde var de kun sjældent, hævdede han. Jeg har ikke været gæst i noget hjem, hvor dette kunne siges om nogen, men det pynter nu alligevel ikke, når nogen af os hernede fra, der kommer som en slags kulturgesandter, på det nærmeste bliver båret om bord henad morgenstunden. Hvordan må det ikke virke på de grønlændere, so mer vidne til orgierne uden selv at kunne gøre det samme, ikke fordi de ikke har lyst dertil, men fordi deres rationer er minimale, hovedsagelig er de henvist til hjemmebrygget øl, såkaldt immiak, medens danskerne konsumerer en mængde øl fra Danmark.

Ja, man fristes til at tro, at en af årsagerne til, at nødvendigt gods ikke kan bringes rettidigt frem, netop er de kolossale stabler af fulde eller tomte flasker, som skal frem.

Jeg ved godt, at drikkevandet ikke alle steder er lige godt deroppe, måske endda sundhedsfarligt, men det skulle være muligt at fremstille f. eks. mineralvand på et dertil egnet sted og lade det forsende med kystskibe, således at den lange transport hernede fra kunne undgås.

Hvor meget »stærk spiritus«, der tilkommer den enkelte dansker deroppe, erindrer jeg ikke, men den slags sager flyder i strømme, og det er billigt. Ved landsrådets forhandlinger i Godthåb beklagede et medlem sig over, at han ikke havde de samme rettigheder som embedsmænd hernede fra, men han blev dysset ned med bemærkninger om, at den slags egnede sig ikke for presse og radio. Men hvorfor til stadighed sætte ondt blod?

I modsætning til Petersuak, der anbefalede frihed og oplysning, har jeg det forslag, at alle frivilligt afstår fra brug af dette kemiske middel, så længe de er deroppe eller i så lang tid, at grønlænderne kommer så vidt, at de selv kan se, at alkohol overalt har været et vigtigt våben, når hvide mænd, med eller uden hensigt, nåede at decimere eller demoralisere et naturfolk.

For jeg tvivler om, at den udmærkede dame, jeg talte med om dette spørgsmål, var helt ærlig, når hun påstod, at spiritus var det eneste, man havde at falde tilbage på, når morket satte ind om efteråret, og derfor mente, at det var det sidste, som måtte tages fra dem.

Hvis hun talte sandhed, er det en falliterklæring og tyder på manglende interesser. Find på noget andet at byde gæster såvel til legemet som til sjælen og forlad den medbragte, men inderligt dumme skik, at der skal skåles og

synges og vrøvles, når nogle mennesker ønsker at være sammen til fælles adspredelse.

Er et sådant offer for stort for kulturens gesandter, så bliv herhjemme. Kan man ikke være med til at bringe grønlænderne noget godt, så kan man i det mindste undlade at bringe dem det dårligste af det, vi har.

Også tobakken, eller rettere ungdommens misbrug af denne vare, var til behandling på landsrådsmødet. Jeg antager, at det skete efter devisen: På sin pibe fatter damper, sender skyer mod himlens blå, alt imens han ungen tamper, for tænk, han gør ligesål

Det er kun de færreste mennesker i Grønland, som ikke har en cigaret eller pibe i flaben det meste af den tid, han eller hun er vågen, for selvfølgelig ryger kvinder såvel som mænd.

Skulle det ikke være muligt at tilbyde grønlænderne mere værdifulde nydelser eller værdier af anden art end den forbandede urt, der forpester ethvert rum, hvori mennesker skal opholde sig?

Giv Grønlænderne bedre boliger. Lær dem hygiejne. Giv dem bedre kost end den underlødige butikskost, der næsten overalt har afløst den »urkost«, der til stadighed rages os vegetarer i næsen som eksempel på, at det er muligt at leve af døde dyr.

Javel, de lever, men forbistret dårligt. Den oprindelige »urkraft«, om en sådan har været tilstede, er der næppe mere tale om, tænderne er i forfald, og tuberkulosen er forfærdelig, for slet ikke at tale om såvel den ene som den anden kønssygdom.

Tro ikke, at sagen kan ordnes med et mere eller mindre dyrt sanatorium. Uden bedre boliger og bedre kost kan tuberkulosen ikke bekæmpes effektivt. Lad spiritus og tobak forsvinde, ikke ved magtbud, men vis dem, at den uvane, vi har lært dem, er latterlig og dum og derfor ikke mere kan tolereres. Her er en opgave for læge og kulturinspektøren ligesom alle andre, der ønsker at besøge dette dejlige land.

Jeg så i kulbyen Kudtligsat, et sted, hvor der lever ca. 1000 mennesker under ernæringsmæssigt set jammerlige forhold, ophængt en plakat, som agiterede for hjælp til Polen! Lad os håbe, at andre vil hjælpe disse udmærkede mennesker, hvis de da ikke kan hjælpe sig selv, de går da i hvert fald til dagligt på en frodig og gavmild jordbund i modsætning til dem deroppe, overfor hvem vi har forpligtelser mere end mod andre. Og her *kan* der hjælpes og det med små midler. Hvorfor skal de deroppe være glade for fjorgamle kartofler med meterlange spirer sidst i september måned, når vi dog selv ønsker at deltagere os med de nye længe før, samtidig med at vi har en masse andet kræs på bordet.

Mange andre steder fandtes overhovedet ikke kartofler, og embedsmænd har i årevis forgæves bedt om at få kålrabi derop. De er dog så billige og lette at opbevare, selv i egne, hvor det fryser hårdt.

Det var mig en glæde at konstatere, at alle uden undtagelse ønskede sig flere og bedre grønsager, enten de nu skulle dyrkes deroppe eller sendes pr. skib, og jeg mener at kunne fastslå, at der er gode muligheder for, at begge dele kan lade sig gøre. Der er jord, som er eller kan gøres egnet til dyrk-

ning, og klimaet er i store dele af landet ikke dårligere, end at mange havesager vil kunne lykkes på friland eller under glas eller plastik, det sidste er anvendt under krigen.

Selv uden anvendelse af specialskibe, vil der med lidt god vilje fra alle sider kunne sendes havesager derop, og de vil kunne komme frem i indbydende og sundhedsbefordrende tilstand. Send også et lille parti antabus-tabletter med derop, hvis en enkelt svag sjæl ikke kan afstå fra spiritus, een af Grønlands svøber!

H. Mosegaard.

Hr. cand. mag. Thomas E. Spur

født 10. 6. 85 — død 20. 10. 48.

Som ung student med naturvidenskabelige interesser blev Spur tidligt overbevist vegetar og omkring 1910 medlem af D. V. F. Han virkede i sine unge år en tid som bestyrelsesmedlem og redaktør af »Solblink«. Efter nogle års lærervirksomhed viede han sine kræfter til studiet af sundhedsmæssig levevis og naturhelbredelse og udførte på sig og andre forskellige undersøgelser, som med årene nedbrød hans modstandskraft. En tid havde han et kurhjem i nærheden af Frederikshavn, men iøvrigt virkede han væsentlig som gartner i de senere år, særlig med dyrkning af krydderurter, hvis anvendelse han mente ville være til stor gavn på grund af deres særlige vitaminindhold.

Spur var også meget interesseret i margarinesagen, og i årene før krigen, da den såkaldte vegetabilske margarine i høj grad var iblandet hvalolie, var han en af de første, der var opmærksom herpå og skabte mulighed for fabrikation af vegetabilsk margarine, bl. a. som forhandler af Den sanitære Fødevarefabriks produkt. Indenfor Vegetarisk Forening stod han nogle år som formand for Københavnskredsen og udførte iøvrigt til stadighed propagandaarbejde, ligesom også foreningen »Bort med Tobakken« nød godt af hans evne til at skrive og tale.

De sidste år var hr. Spur ramt af en blodsygdom, som han dog tilsyneladende kunne holde nede, men det sidste halve år indtrådte en forværring, og i ret håbløs tilstand blev han den 13. 9. indlagt på Skodsborg Badesanatorium, hvor til sidst kræfterne ebbede ud.

Begravelsen fandt sted på Vedbæk kirkegård, hvor hr. handelsgartner Albertsen bragte en hilsen fra »Bort med Tobakken« og hr. H. L. Henriksen fra vegetarerne.

Æret være herr Spurs minde!

J. D. Henriksen.

Brød og fred

Denne overskrift står over et memorandum, som *Roy Walker*, redaktøren af »Vegetarian News« udarbejdede til den konference, Krigsmodstandernes Internationale afholdt i Shrewsbury i august. Desværre tillader pladsen kun gengivelsen af nogle meget korte uddrag.

Roy Walker indleder med at citere den tidligere FAOpræsident Boyd Orrs alarmerende udtalelse: »Hele den menneskelige race går undergangen i møde. Der er kun halvtreds procent chance for at klare ernæringsproblemet. Hvis det ikke løses, vil der blive kaos i verden i de næste halvtreds år. Verdens folk er vanvittige, de bruger en tredjedel af deres nationalindkomster til at forberede den næste krig. De anvender hele deres energi til at opbygge en krigsmaskine i stedet for at anvende verdens stål og industrielle produktion til at styrke landets hjælpekilder, som er det eneste grundlag for civilisationen.«

Boyd Orr siger det samme i den dokumentariske film »Verden er rig«, hvor man ser et vældigt, overfedet svin og lige derefter et barn død af sult. Kommentaren fortæller os: Denne slags svineavl i een del af verden vil uvægerligt føre til denne art hungerdød et andet sted. Hvis den slags fortsætter, siger filmen, *vil* der komme krig.

Men, siger Roy Walker, England fortsætter at spilde sit korn på fede svin og køber løvens part af de overskud, Amerika og Rusland har at eksportere.

I et følgende kapitel gives den oplysning, at sagkyndige amerikanere anslår, at de produktive arealer i verden er så begrænsede, at der kun er godt en acre pr. menneske. Og hvor megen jord skal der så til at ernære et menneske? Den bekendte engelske forsker E. John Russell siger 1,6 acres. Ud herfra er der allerede for lidt jord til den nuværende verdensbefolkning på omkring 2000 millioner. Men vi skal føde dem og endda også den meget større befolkning, der må regnes med senere i dette århundrede.

Sir John Russell oplyser, at 1,3 acres af hans beregnede tal går til fremstilling af kød, de resterende 0,3 acres skaffer alt brød, smør, mælk, ost, kartofler, grønsager og frugt. Men som den sidste UNrapport fastslår, »det er muligt at opfylde alle kendte ernæringsmæssige krav ved hjælp af fuldkorns-

En vegetar på Grønland

Havebrugskonsulent Hans Mosegaard vil fortælle om dette emne *tirsdag den 23. november kl. 20* i »Dagligstuen« i KFUM i Rosenborggade (ved Nørreport).

Frugtservering — Musik. Entré for medlemmer af D. V. F. 0,50, for gæster 1,00.

Bestyrelsen.

Foreningens nytårsfest

afholdes den 4. januar. Notér datoen. Program i decembernummeret.

Bestyrelsen.

brød, frugt, grønsager og mælk.« C. V. Castle, staten Californiens landbrugskyndige rådgiver, har fornylig udtalt, at af overrislet jord i Californien skulle der kun ¼ acre til at give 2.500 kalorier ved frugt, nødder og kornafgrøder — med hovedvægten lagt på frugt. Selv om man regner med ½ acre pr. person, så ville vi dog kunne ernære det dobbelte af jordens nuværende befolkning på en sådan vegetarisk basis.

For Englands vedkommende er forholdet så grelt, at dr. Norman C. Wright i 1944 fastslog, at mens der kun anvendtes 3 mill. acres til dyrkning af menneskeføde, anvendtes der 27 mill. acres til dyrkning af kreaturfoder, og endda gik også ⅔ af importen i dyrene. Som helhed konsumerede kreaturerne omkring ti gange så mange jordbrugsprodukter som befolkningen.

Det er ud fra den slags erfaringer, at *John Lindberg* i sin rapport »Mad, hungersnød og hjælpearbejde« i 1946 sagde, at situationen »i stedet for at retfærdiggøre en forøgelse af kreaturbestanden klart pegede på en fortsat likvidering som det eneste middel til at undgå hungersnød.«

I et slutkapitel kommer Roy Walker ind på en række etiske betragtninger og slutter:

»Lad os udstrække vor ikke-vold til også at gælde de lavere dyr, ved at have medfølelse med dem vil vi også arbejde for at frelse vore egne sultne børn.«

Den tvungne tuberkuloseundersøgelse af lærerne

En lærer blandt læserne af V.T., der anser os for at være imod »lægernes evindelige eksperimenteren med deres medmennesker«, kunne ønske vor medvirken i en aktion mod, at man i stedet for at kunne glæde sig over at være herre over sit eget og sine umyndige børns legemer tvinges til indsprøjtning af et så uappetitligt produkt som tuberkulin, skønt selve overlægen ved Øresundshospitalet, dr. med Kjeld Torning, ved en doktordisputats den 11. 12. 1947 udtalte, at tuberkulinmetodens sikkerhed vækker bekymring.

Vedkommende lærer anser ligeledes 2. del af den lovbefalede undersøgelse, røntgengennemlysningen, for sygdomsfremkaldende, idet røntgenbestråling *kan* fremkalde kræft. Vi ved, at dette spørgsmål har interesse for andre af vore læsere. Vort medlem, røntgenspecialisten dr. *Erling Tobiassen* har vist os den venlighed at give følgende svar:

»Hvad spørgsmålet røntgengennemlysningens farlighed angår, kan man roligt sige — men mange års erfaring og millioner af gennemlysninger som grundlag — at dens risiko er lig nu. Der kan jo være fare ved alt, men når chancerne for at løbe en reel fare — ikke blot en tænkt — er mindre end een i en million, så kan den bæres, særlig når det sker for en god sags skyld som f. eks. her, hvor det gælder om at beskytte såvel lærerpersonale som elever mod tuberkuloseinfektion af ukendt styrke og smitteveje. Ikke alene lungetuberkulosen kan smitte, men alle former af denne sygdom gælder det at lokalisere så tidligt som muligt til gavn først for den enkelte og dernæst for familier og samfund.« *N. N.*

„Det amoralske drikkeri tager til"

Der drikkes for meget, ikke blot på Grønland, men også her i landet. Det er selveste bamseværnernes formand, professor dr. med. *Einar Thomsen*, der har fastslået det på et af værnets møder. »Det er,« sagde professoren, »beskæmmende for vor alkohol-politik, at den mådeholdne spiritusnydelse er i aftagen, mens det amoralske drikkeri tager til. Vi har lejlighed til at konstatere det på hospitalerne ...«

Videre sagde prof. Thomsen: »Det er konfirmationssøndagene, der giver den store høst af fuldkommen usædvanlige kæferter. Folk, som ved de vanvittige spirituspriser er blevet helt vænnet af med at drikke, tager revanche, når lejligheden endelig byder sig, og det gælder både mænd og kvinder. Også børnene drikker.

En af mine bekendte, en politimand, afhørte for kort tid siden en 10årig dreng. Han havde stjålet en snes cykler og senere en pengekasse med nogle penge. Da politimanden spurgte ham, hvorfor han dog havde lavet disse gale streger, svarede drengen med et skuldertræk, akkurat som en voksen: »Jeg kan ikke gøre for det. Det er, når jeg har drukket.«

Tilfældet er ikke isoleret. Gentagne gange har jeg på hospitalet været ude for børn i samme alder, der var berusede. De kæferter, vi får nu, har vi ikke kendt før. Det er frygtelige storme. Hvad vi end vil gøre med lægevagt ved detentionerne eller detentioner på hospitalerne, kan vi næppe stille noget op. Jeg mindes en østerlandsk vismand, der engang sagde: »Hvorfor har I europæere altid så travlt. Ved I ikke, at døden ligger for enden af den vej, I går«. Jeg vil overføre disse ord på alkoholspørgsmålet og, så alvorligt jeg kan, sige om misbruget: »Det er en farlig vej, I er slået ind på. Døden ligger for enden af den.«

Både læger og politimænd i bamseværnet gav formanden ret; men hvor forvirrede selv såkaldte lærde folk kan være, fremgår af, at en af diskussionens deltagere, dr. med. *Erik Jacobsen*, senere har udtalt, at en af årsagerne til drikkeriet var »de urimeligt høje spirituspriser«. Det er da, hvad den jævne mand med jævn sund fornuft vil kalde *det rene uforfalskede vås.*

Hele bamseværnets holdning er jo imidlertid uholdbar. Bamserne skal have lov til at trives, men de må bare ikke blive så store, at de ikke kan stå på benene, og de må heller ikke begynde at stjæle og slå ihjel. De stakkels enfoldige bamseværnere vil sætte en grænse for drikkeriet, men ved bare ikke, hvor grænsen er. De har aldrig forstået, at rækker man fanden en lillefinger, så ... og de har formentlig ikke karakterstyrke nok til selv helt at undlade drikkeriet og derved vise det eksempel, som ene er vejen frem til bedre forhold.

De nøjes som dr. *Erik Jacobsen* med at række de drankere, der endnu kan besinde sig, en antibus-tablet til at afvænne sig på. Men mon det ikke går de fleste af drankerne, der får antibus, som den vittige skribent, der skrev, at tabletten virkelig fik ham til at tage den beslutning aldrig igen at røre — en antibustablet.

På trods af drikkeriet hævder restauratørerne, at det står forfærdeligt til for hele deres stand. En restauratør i Horsens har i den anledning fremsat

et hjertesuk om, at spirituspriserne hos kobmændene burde sættes op samtidig med, at de gjordes billigere på restauranterne — »og det ville forresten sikkert også hjælpe på ædruelighedens fremme». Han er ganske sikkert også medlem af bamsens værn.

Der er andre, der mener, at det er godt med spiritus på restauration. KFUM i København har ansøgt om spiritusbevilling til sine selskabslokaler. Pastor *Kolthoff Nielsen* mener åbenbart, at det kun er en logisk videreførelse af Vilhelm Becks: »Hvorfor skal de ugudelige have al lammestegen?« Hvorfor skal de være ene om snapsen og pullimutten?

Hidtil har man indenfor KFUM holdt strengt på, at hverken spiritus eller dans måtte komme indenfor dørene. Begge dele havde mere med djævelen end Vorherre at gøre! Ak ja, men det var næsten ikke til at få lejet selskabslokalerne ud, og så rækker pastor Kolthoff Nielsen fanden sin ene lillefinger! Bare den ene lillefinger — for der må kun ved de fester, der fejres i lokalerne, nydes et enkelt glas vin! Var der nogen, der hørte fanden grine?

Der er kommet en masse protester. I Jylland har flere KFUM-sekretærer truet med at ville forlade arbejdet, hvis spiritusbevillingen gennemføres. Fra kristelige afholdsfolk er der selvfølgelig også gjort indsigelse. Den første skarpe protest kom fra »Danske Kvinders Ædruelighedsråd«, hvis formand er vort medlem, fru *Andrea Bonnichsen*. På rådets vegne skriver hun bl. a., at det næsten virker »chokerende at se, at en kirkens tjener, som tilmed står som de kristne unge mænds vejleder, udtale sig til gunst for spiritusbevilling til KFUM's højborg i hovedstaden.

Mange kristne hjem hele landet over, ja ogsaa hjem udenfor kirkens kreds, har hidtil set hen til KFUM som et sted, hvor de med tryghed kunne sende deres sønner. Jeg ser nok, at man ikke agter at servere øl og vin i den offentlige restauration, men kun vil servere et glas vin til familiefester i selskabslokalerne. Med familiefester menes vel bl. a. bryllupper, barnedåb og konfirmationsfester .. Nu vil De hr. pastor måske hævde, at her er kun tale om at skænke »eet glas vin« ved familiefester! Men, hånden på hjertet hr. pastor Kolthoff Nielsen, hvor ofte har De været til stede ved en større familiefest, hvor man kun udbragte een skål og kun drak eet glas vin? Jeg har aldrig oplevet det! Har De?«

Pastor Kolthoff Nielsen burde også være medlem af bamsens værn, og han burde tage hele sin *kristelige* bestyrelse med ind i foreningen. Også denne skare hører til de svage, enfoldige sjæle, der ikke har karakterstyrke og mod nok til vise den rette vej gennem eksemplet.

Axel Pille.

Nok slagte, men ikke pine

Hr. redaktør! Dyrenes beskyttelse har til samtlige landets blade udsendt denne meddelelse:

»Efter at det atter er blevet tilladt at afholde andespil med levende ænder og gæs som indsats, bortspilles der hver uge landet over flere tusinde sådanne dyr.

Foreningen er vidende om, at dyrenes opbevaring på spillestederne og

deres hjemtransport ikke altid foregår på human måde, hvorfor den henstiller, at man i stedet for som hidtil at have de levende dyr i selve spillelokalet udsteder en bon eller lign., der giver vinderen ret til senere at hente sin gevinst. Dyrene vil derved blive sparet for mange lidelser.«

Hvad der slår mig, er, at foreningen er så omsorgsfuld for, at de stakkels ænder ikke lider under transport, mens der ikke er et eneste ord til protest imod, at alle de samme stakkels ænder spilles bort til slagtning. Og det får mig til at tænke på, at jeg heller aldrig har set foreningen protestere mod jagt eller fiskeri eller nogen anden form for dyredrab, hvor barbarisk det end foregår, forresten heller ikke imod dyrenes indespærring i zoologiske haver.

Jeg har spekuleret meget over, hvad grunden kan være. Foreningen får vist en del tilskud — også fra private. Mon det virkelig skulle være frygt for at støde danskerne på de to ømme punkter maven og pengepungen?

J.N.

Måske. *Red.*

Frisksportstævnet den 19. oktober

Middagen talte 54 deltagere, og der var almindelig tilfredshed med den under fru Helle-Bros vejledning tilberedte »frisksportmad«.

Svenska Frisksportförbundets formand, *Gunnar Hedfors*, udtrykte sin glæde over det smukke bord — han var uventet kommen til en »banket« og mente, at denne lovode godt for det påbegyndte samarbejde mellem de danske og svenske frisksportere og vegetarerne.

Højesteretsadvokat *Eckbo fra* Oslo, der i Norge har gjort en stor indsats for ernæringsreformer, fremhævede Hindhedes og Nolfis virke i Danmark og Waerlands i Sverige. Skoleinspektør *Egerod* glædede sig over, at aftenen stod i det nordiske samarbejdes tegn, og formanden i Dansk Frisksport, *Johs. Pedersen*, påviste nødvendigheden af frisksportbevægelsen. Specielt i Danmark, hvor så mange vigtige afgørelser blev truffet af folk, der var sløvet af tobaksrøg og en »bedre middag«, var der brug for »sundere legemer og friere ånd«.

Desværre havde agitationen for aftenens foredrag og film kun hidlokket et fåtal udenforstående, men for de fremmødte medlemmer af de indbydende foreninger blev det en strålende oplevelse.

Sekretæren i Svenska Frisksportforbundet, *Harry Lindgren*, kaldet Harpen, forstod at sætte klang i frisksportsangene, og de to frisksportfilm, der forevistes — fra et vinter- og et sommerstævne — måtte henrykke enhver, der har forståelse af glæden ved at boltre sig i den frie natur i gode kammeraters selskab.

Formanden i D.V.F., repr. *N. Nielsen*, bød aftenens gæster velkommen og udtrykte håbet om frisksportens sejrsgang. Det ville hjælpe til en anden opfattelse end den i Danmark gængse, at vegetarer er mennesker på vegetabilsk diæt på grund af en eller anden sygdom eller som medlemmer af en eller anden åndsretning, der mener, at plantekost giver større chancer i en kommende tilværelse. Det var på tide at gøre almenheden forståelig, at man

kan — og bør — være vegetar for at sikre sig den første betingelse for menneskelig lykke i dette liv og på denne jord: Sundhed.

Lindgren gav en klar fremstilling af frisksportens udvikling, fortalte, hvorledes den — skønt modstander af forbud — havde måttet kræve afhold fra spiritus og tobak for ikke at få bevægelsen kompromitteret af svage karakterer. Han påviste, at ungdommen kræver ikke blot sport, men også belæring og fornøjelser, og frisksportens chancer lå i, at den i klubberne bød på alle disse ting inkl. fællesspisninger og dens øg derved skaffede kærkomne samlingssteder. Frisksportforbundet har nu ca. 10.000 medlemmer, deraf 2000 juniorer, i 200 klubber. Det har 5 restauranter i Stockholm og spisesteder i mange andre byer. Dets ugeblad »Frisksport« er på 36 sider.

Hedfors advarede mod at komme med formaninger til ungdommen. Man skulle forstå dens interesser og hjælpe den, så var den taknemlig og lydhør.

N. Nielsen takkede talerne og gav udtryk for den vemod, der sikkert foltes af mange ved synet af de prægtige film og tanken på egen ungdomstid, der ikke havde budt på chancer som de, nutidens ungdom har. Han lovede frisksporterne, at denne vemodsfølelse ikke skulle udarte til misundelse, men tilsagde på D. V. F.s vegne den nye bevægelse fuld støtte.

Johs. Pedersen takkede for dette tilsagn og for det vellykkede arrangement, og man skiltes i håb om, at aftenen måtte sætte fart i Dansk Frisksport — og at de svenske gæster snar vilde vise sig igen. *N. N.*

Dansk Vegetarisk Forening på julemessen i Forum 3.-12. december

De af vor forenings medlemmer, der har tid og talegaver, vil få rig lejlighed til agitation for vegetarismen i nævnte tidsrum, idet Københavns Husmoderforening har stillet stand til vor disposition, og Gartnernes Propagandaudvalg har tilsagt os økonomisk støtte. Fru Mosegaard og fru Lou står for arrangementet, som vil kunne får et stort publikum i tale. *N. N.*

Lidt af hvert

Skoleinspektør O. Egerod

har gennem Unesco modtaget et stipendium og rejser i januar til De forenede Stater for i et halvt år at studere amerikansk skoleliv.

Læge Nolfi

har talt i Ringe og Esbjerg. I Ringe var der stuvende fuldt hus. I Esbjerg var mødet arrangeret af gartnernes propagandaudvalg og besøgt af 200 mennesker. Et Esbjergblad skrev: »Foredraget blev holdt i en nøgtern og saglig tone, der netop vidnede om fru Nolfis store indsigt i emnet«. I det hele skinner — trods bladenes forsigtighed — tydeligt igennem, at læge Nolfi er blevet mødt med interesse og sympati.

Køkkenkrogen

Mormors hvidkål.

1 hvidkål, ca. ¾ l mælk eller fløde, 30 g margarine.

Hvidkålen skæres i stykker og koges mør. Derefter afkøles den, og man sørger for, at alt vand knuges af kålen. Hakkes derpå gennem maskinen. Margarinen smeltes i en tyk emailleret gryde, kålen kommes i, og over svagt blus tilsættes nu mælken lidt efter lidt. Dette skal foregå meget langsomt, for at den kan blive helt opsuget af kålen og få den rette konsistens. Serveres til små kogte rødbeder, rystet i smeltet margarine og fint revet peberrod.

Fransk æblekage.

½ kg æbler, 1 æggeblomme, 100 g fine tvebakker, 50 g sukker, 25 g hakkede mandler eller nødder, 75 g margarine, 40 g flormelis, 1 æggehvide.

Æblerne koges til mos og afkøles. Æggeblommerne røres i, og det hele hældes i et gratinfad. Tvebakkerne knuses, blandes med sukker og mandler og margarinen, der først er smeltet. Æggehviden piskes stiv, flormelis drysses i, og det lægges øverst på kagen. Bages i ovn i ca. ½ time ved ikke for stærk varme. Serveres lunken med flødeskum i en skål ved siden af.

E. Pille.

Vedtægter for Dansk Vegetarisk Forening

vedtagne på årsmødet den 27. august 1944 og gældende fra samme dato

§ 1.

Navn.

Foreningens navn er »Dansk Vegetarisk Forening«.

§ 2.

Formål.

Foreningens formål er at varetage vegetarernes interesser og at udbrede kendskab til vegetarisk levevis for gennem denne at fremme sundheden, modarbejde brugen af skadelige nydelsesmidler og formindske dyrenes lidelser.

Formålene søges fremmet ved udgivelse af medlemsblad og oplysende skrifter, ved afholdelse af møder, deltagelse i udstillinger o. l. og ved samarbejde med foreninger, som har beslægtede formål.

§ 3.

Medlemsskab.

Enhver, der har interesse for at fremme foreningens formål, kan blive medlem.

Medlemmerne samles så vidt muligt i afdelinger i de forskellige landsdele. De, der bor udenfor en afdelings område, optages som »spredtboende

medlemmer«. Dannelse af en ny lokalafdeling kræver mindst 20 medlemmer i denne.

Bestyrelsen kan ekskludere et medlem, der modarbejder foreningens interesser; men beslutningen herom skal forelægges første generalforsamling.

§ 4.

Årsbidrag.

Årsbidraget fastsættes på den ordinære generalforsamling. Det gælder for kalenderåret og forfalder til betaling ved årets begyndelse. Udmeldelse er kun gyldig, når den finder sted inden 15. december.

Årsbidraget, hvori er indbefattet betaling og porto for medlemsbladet og bidrag til eventuel lokalforening, er for tiden 7 kr. for enkeltmedlem, 8 kr. for ægtepar og 3 kr. for medlemmer under 20 år.

Livsvarige medlemmer betaler mindst 75 kr. een gang for alle for enkeltmedlem, 100 kr. for ægtepar.

§ 5.

Regnskabsår.

Foreningens regnskabsår går fra 1. juli til 30. juni. Lokalafdelingernes er kalenderåret.

§ 6.

Generalforsamlinger.

Generalforsamlingen er foreningens højeste myndighed (jfr. dog §§ 9 og 10). Den indkaldes gennem medlemsbladet eller ved direkte meddelelse.

Ethvert medlem kan lade sig repræsentere ved et hvilket som helst andet medlem. Fuldmagter indsendes eller afgives til formanden, der overgiver dem til forsamlingens dirigent.

Afstemning finder sted ved håndsoprækning, med mindre skriftlig afstemning forlanges af bestyrelsen eller ¼ af de tilstedeværende.

a) Den ordinære generalforsamling (årsmødet) afholdes hvert år i juli eller august og indkaldes med mindst en måneds varsel med anførelse af eventuelt foreliggende forslag. Disse maa være indsendte til formanden inden 1. juni.

På årsmødet afgives beretning, det reviderede regnskab forelægges til godgendelse, og eventuelle forslag behandles. Der vælges en bestyrelse på 5 medlemmer (formanden særskilt), 2 suppleanter, 2 revisorer og 2 revisorsuppleanter, og der fastsættes medlemsbidrag og sted for årsmøde i det kommende år.

b) Ekstraordinær generalforsamling kan indkaldes med mindst 14 dages varsel, når bestyrelsen finder det påkrævet, eller denne har modtaget skriftlig motiveret begæring derom fra mindst 25 medlemmer.

§ 7.

Bestyrelse.

Bestyrelsen varetager foreningens anliggender under ansvar overfor generalforsamlingen, idet den fordeler hvervene som næstformand, sekretær og kasserer imellem sig og udpeger en redaktør for medlemsbladet samt vælger et af sine medlemmer til rådgiver med vetoret for denne.

Bestyrelsen drager omsorg for, at foreningens midler anbringes på betryggende måde og anvendes i overensstemmelse med foreningens formål.

Bestyrelsesmøder afholdes, så ofte formanden finder det fornødent, eller når bestyrelsens flertal anmoder ham derom. Afstemning foregår ved simpel stemmeflerhed. Ved stemmelighed er formandens stemme afgørende. Skriftlig afstemning skal finde sted, når et enkelt medlem ønsker det.

Bestyrelsens suppleanter deltager i dennes møder (dog uden stemmeret) og i det forefaldende, ledende arbejde.

§ 8.

Løfte.

Den, der modtager valg som bestyrelsesmedlem eller suppleant, forpligter sig dermed til absolut afhold fra kød, alkohol og tobak for den tid, valget gælder.

§ 9.

Vedtægtsændringer.

Ændringer af vedtægterne kan kun ske på årsmødet og kræver ⅔'s flertal af de repræsenterede medlemmer.

§ 10.

Opløsning.

Foreningen kan kun opløses, når mindst ¾ af samtlige medlemmer stemmer derfor, og efter at der er truffet en betryggende ordning for dr. Michael Larsens Vegetariske Børnehjemsfond, hvilket også i så fald tilskrives foreningens midler. Denne paragraf kan kun forandres med samme kvalificerede stemmeflerhed, hvormed foreningen kan opløses.

Lokalafdelingernes vedtægter.

§ 11.

Afvigelser fra §§ 2, 6 og 10.

Foreningens vedtægter gælder også for lokalafdelingerne, dog udgives medlemsblad og eventuelle skrifter af »Dansk Vegetarisk Forening«. Lokalforeningernes ordinære generalforsamlinger finder sted i februar og indkaldes med mindst 14 dages varsel. Forslag skal indsendes inden 15. januar. Ekstraordinære generalforsamlinger kan indkaldes med 8 dages varsel og på mindst 10 medlemmers begæring.

Lokalafdelingernes bestyrelse kan eventuelt bestå af 3 medlemmer med een suppleant.

Ved lokalafdelingers opløsning tilfalder midlerne »Dansk Vegetarisk Forening«.

§ 12.

Afregning.

Lokalafdelingerne afgiver mindst 50 % af medlemsbidragene til »Dansk Vegetarisk Forening«, og afregning med dennes kasserer finder sted snarest efter 31. december og 30. juni.

Foreningens og lokalafdelingernes kasserere holder hinanden underrettet om tilgang og afgang af medlemmer samt bopælsændringer.

Stikker-får.

Landstingsmand, gross. Henry L. W. Jensen, fortæller i »Kbhvn.« fra et argentinsk kæmpeslagteri:

»Koerne kunne selv gå op ad ramperne til slagteriet, men det ville fårene ikke. Man havde så fundet på at dressere nogle får til at gå i spidsen for en sådan fåreflok, der skulle slagtes. Når leder-fåret kom op til slagteriet på fjerde sal, forsvandt det lige så stille gennem en lem ud til højre — og gik ned for at hente en ny flok op til slagtning.

Og vi kan sikkert tilføje, at det finder de allerfleste stikker-fordømmende mennesker ikke noget umoralsk i!

Bekendtskab søges af 23-årig kommis med kristeligsindet vegetar. Interesser: Alt sundt og godt. Foto bedes vedlagt. Billet mrk. 77 til V.T.s ekspedition.

En god gave til fødselsdag eller jul er universitetsprofessor Udes bog om sand kristendom og sund ernæring: Vil du være sund? Fås hos sproglærerinde frk. A. M. Storr, Genforeningsplads 49, København F. Portofrit ved indsendelse af kr. 4,50 til giro 69641, ellers efterkrav.

»SANA« Godthaabsvej 62 - Go. 4290

Udsalg fra

Den Sanitære Fødevarefabrik

Ren plantemargarine, grahamsbrød og andre specialiteter

Horseløkke Kurhjem ved Fåborg

modtager gæster til ferie, hvile og kurbehandling. Varigt ophold fra 225 kr. pr. måned. Strand og gl. have. Telefon Fåborg 184. *N. Brødsgaard Pedersen.*

Landsorganisationen

Lejrklubben for Danmark

(stiftet 1926)

Denne sammenslutning af lejrsportsfolk har til formål på ideelt grundlag at fremme det sunde, velordnede og samfundsgavnlige lejrliv ved oprettelse af lejrpladser og afdelinger overalt i Danmark. Oplysning:
M. Bode, Nr. Frihavnsgade 94, Kbh. Ø.

Støt os ved annoncering i

Vegetarisk Tidsskrift

SKODSBORG BADESANATORIUM

Fysisk-diætetisk kuranstalt med medicinsk klinik.

Behandling af rheumatiske lidelser, sygdomme i mave og tarm, stofskifte, hjerte og nervesystem m. m.

Forlang prospekt. Tlf. Skodsborg 200.

LÆS

„Sol og Sundhed"

— forlang det i kiosken.
Vi går ind for råkost, vegetarisme, forbedret hygiejne m. m.
Skriv efter gratis prøvenummer til
„Sol og Sundhed", Randers.

RAASTRUP KURSTED

(ved Christiansminde, SVENDBORG)

Modtager gæster til ferie, hvile og behandling.

ANNA ULLERUP HAAHR . Tlf. Svendborg 755

Skodsborg Restauranten

er stedet, hvor
Deres sundhed opbygges gennem
vegetarisk mad
råkost — diæter
Frokost – middag – à la carte.
Åben daglig kl. 11–19.
Lukket lørdag.
St. Kongensgade 36–38, mezz.

Frydenstrand Badesanatorium

Læge: Ejnar Eriksen.
Frederikshavn. Forl. prospekt og prisliste.

„VEGETARISK KØKKEN"
ODENSE — Kongensgade 39[2]

Byens sundeste mad

OVE JACOBSEN

Aktuelle bøger

Nye udgaver.

- **Elna Regner Andersen: Nordisk Reformkost for Sunde og Syge.** Kr. 5.00.
- **Kirstine Nolfi: Levende Føde.** Kr. 5.75.

Sendes pr. efterkrav eller mod frimærker.

H. Henningsens boghandel
Vesterbrogade 32 **København V.**

Landsforeningens mærkat.

Adresserne på **danske kiropraktorer** findes i Kraks vejvisers og telefonhåndbøgernes fagregister.

Lær esperanto,

det andet sprog for alle. Let at lære, udbredt over hele jorden. I Danmark afdelinger i de fleste byer. Komplet korrespondancekursus 10 kr. Nærmere oplysninger hos
Esperantistforeningen for Danmark
Knud Aa. Andersen, Onsild.

Foreningen til Værn for Værgeløse Dyr

opretholder i samarbejde med politimyndighederne et dyreinternat for hjemløse dyr.
Modtager og undersøger dyrplageri-anmeldelser.
Årskontingent 3 kr., medlemsbladet „Dyrets Værn" tilsendes medlemmerne gratis.
Indmeldelser modt. af kassereren
Frk. M. Dietrich,
Strandboulevard 79[4], Kbh. Ø.

LAURITS TH. SCHWENCKE

Nørrebrogade 189
Taga 924

Valby Langgade 29
Valby 1893

fører Den Sanitære Fødevarefabriks plantemargarine, grahamsbrød og øvrige specialiteter samt alt i kolonialvarer.

THOR MØLLERS BOGTR. KBH. PALÆ 7312